

ת"פ 26848/01/12 - מדינת ישראל נגד מוסא אבו זאיד

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 26848-01-12 מדינת ישראל נ' אבו זאיד
ת"פ 8705-02-13 מדינת ישראל נ' אבו זאיד
בפני כב' השופט דניאל בן טולילה
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
מוסא אבו זאיד
הנאשם
ע"י ב"כ עו"ד קובי הרוש
ע"י ב"כ עו"ד פאולה ברוש

26 יוני 2014

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של חבלה של ממש וכן בעובדות כתב אישום מצורף בעבירה של תגרה.

על פי המתואר בכתב אישום המתוקן ביום 12.12.11 בבאר שבע הנאשם בצוותא עם אחר תקף את מתן אלבו (להלן: "המתלונן") בכך שחבט בו באמצעות מוט בגבו ובראשו. בעקבות מעשים אלו, איבד המתלונן את הכרתו לזמן קצר וכן נגרמו חבלות בדמות פצע בראש אשר אוחה באמצעות סיכות בבית החולים סורקה (להלן: "תיק האב").

הנאשם צירף תיק נוסף אשר מספרו 8705-02-13, בו הודה והורשע בעבירה של תגרה. על פי המתואר בכתב אישום מתוקן זה ביום 10.12.11 בסמוך לשעה 21:00 באופקים השתתף הנאשם בתגרה במקום ציבורי, ביחד עם שניים נוספים אשר זהותם אינה ידועה ותקפו את יהודה אלבאז ואחיו מ.א. א.ש. כאשר הנאשם דוחף את המתלונן ואילו המתלונן מכה בנאשם בגופו בחזרה (להלן: "התיק שצורף").

על פי הסדר הטיעון בו הודה הנאשם, לא הייתה הסכמה עונשית. בטרם נשמעו הטיעונים לעונש נשלח הנאשם לצורך קבלת תסקיר מאת שירות המבחן למבוגרים.

תסקירי שירות המבחן

עמוד 1

בתיק זה הוגשו שלושה תסקירים. מהתסקיר הראשוני מיום 27.6.13 עולה כי עסקינן בנאשם צעיר כבן 21, רווק, המתגורר בבית הוריו בתל שבע. הנאשם מסר לשירות המבחן כי החל לעבוד בתאריך 1.7.12 בשטיפת מכונות בעסק אשר בבעלות אחיו. כמו כן, במקביל עובד עם אביו בערוץ טלוויזיוני הנקרא "הערוץ הנוסף", שם עובד כעורך קטעי וידיאו. עוד מסר כי סיים 12 שנות לימוד בבי"ס "עומרים" הנמצא ביישוב עומר. זה תיאר קשיי הסתגלות בתחום החברתי במסגרת זו. כמו כן, תיאר נטייה לדחיסת רגשותיו עד שלבסוף הגיע להתפרצויות זעם ואיבודי שליטה.

הנאשם שיתף כי ניהל קשר זוגי עם בחורה יהודייה במשך 3 שנים. לדבריו, הקשר הסתיים על רקע התנהגותו התוקפנית כלפיה. בשיחה עם בת זוגתו לשעבר- זו אישרה את דברי הנאשם. כמו כן, הוסיפה כי הנאשם היה נתון ללחצים מצד הוריו בנוגע לנישואים עם אישה בדואית. אשר לעבירה נשוא תיק האב - זה הודה במעשיו והביע חרטה עליהם. שירות המבחן התרשם כי התנהגותו נבעה מהקושי להתמודד במצבים בהם חש מושפל וחסר אונים.

עוד צוין כי רמת הוויסות בדחפים אצל הנאשם נמוכה, ולפיכך הלה מתקשה לשלוט בכעסיו. במצבים מסוג זה מתקשה לראות את ההשלכות הנובעות מהתנהגותו. כמו כן, צוין כי הנאשם נמצא בקונפליקט בגיבוש זהותו, שכן, מחד, אמר לענות על ציפיות משפחתו, מאידך, בעל כמיהה להיות חלק מהחברה היהודית. לצד האמור, נוכח יכולתו הטובה של הנאשם לבחינה עצמית ביקורתית ונוכח מודעותו להתנהגותו האלימה, סבר שירות המבחן כי שילוב בהליך טיפולי יפחית את רמת הסיכון הנשקפת ממנו. נוכח כך הדיון בעניינו של זה נדחו מעת לעת, על מנת לבחון שילובו והירתמותו למסגרת טיפולית.

בתסקיר מיום 12.1.14 שירות המבחן מציין כי הרושם הינו שהנאשם מפיק תועלת מהשתתפותו בקבוצה הטיפולית ולפיכך בסופם של הדברים הומלץ על צו מבחן למשך שנה, אשר במהלכה ימשיך הנאשם להשתתף בקבוצה. בנוסף, נוכח המסגרת התעסוקתית בה נמצא הנאשם הומלץ על ענישה במסגרת עבודות של"צ בבי"ח סורקה וזאת לצד הטלת מאסר הצופה פני עתיד על מנת שירתיעו מלשוב ולחטוא בעבירות בהן הורשע. יצוין כי בין לבין נשלח הנאשם לקבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות שירות. חוות דעת זו הונחה בפני בית המשפט ולפיה נמצא הנאשם מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

טיעוני הצדדים

בדיון מיום 19.2.14 הפנה ב"כ המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם. עוד הפנה לחומרת המעשים המיוחסים לו וכן לנזק שנגרם כתוצאה ממעשים אלו. ביחס לשני התיקים טען כי המדובר במעשי בריונות שיש לנקוט כלפיהם בענישה מחמירה. בהתאם לתיקון 113, ציין את הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם, בכללם, שמירה על גופו וביטחונו של המתלונן וכן שמירה על ביטחון הציבור. בתיק זה עתר למתחם ענישה הנע בין מס' חודשים בודדים ועד ל-12 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות אלו, עתר להטלת עונש מאסר בפועל, מאסר מותנה וכן פיצוי שלא יפחת מסך של 2,500 ₪ וזאת כפי שהוסכם בין הצדדים.

מנגד, ב"כ הנאשם בדיון מיום 10.6.14 הפנתה לכך שהנאשם הודה בהזדמנות הראשונה בשני התיקים ובכך חסך בזמן שיפוטי יקר. עוד הפנתה לכך שעסקינן בנאשם כבן 19 הנמנה על קבוצת "הבגיר-צעיר", על כל הנובע מכך. אשר

לאירועים - ציינה כי שני האירועים קשורים זה בזה שכן, אלו בוצעו בהפרש של יומיים בלבד כלפי מתלוננים אשר הינם בני משפחה - ולפיכך יש לראותם כמסכת עבריינית אחת. כמו כן, ציינה כי "בתיק התגרה" אף המתלונן הועמד לדין בגין תקיפתו של הנאשם. זה הורשע וכן הוטל עליו עונש של מאסר הצופה פני עתיד, ויש בנתון זה כדי להקהות מחומרת המעשים המיוחסים לנאשם.

אשר לתסקירים - ציינה כי עולה מהם כי הנאשם פתוח להשתלבות בהליך טיפולי. לדבריה, הנאשם עושה מאמצים כבירים על מנת לשוב לדרך הישר. כך שב הנאשם לבית הוריו לאחר שהבין כי יתקשה להתמודד לבדו עם אתגרי היום-יום. כמו כן, הנאשם בתיק זה הסכים מיוזמתו לפצות את המתלונן בסך של 2,500 ₪. עובדה זו מלמדת על הכנות שבהודאתו וכן על לקיחת אחריות על מעשיו. אשר לעברו הפלילי - ציינה כי לנאשם תיק נוסף בעבירות רכוש ולא בעבירות בהן עסקינן, אשר הסתיים ללא הרשעה. זאת ועוד, פירטה כי הנאשם עובד תקופה ארוכה בשטיפת מכונות עם אחיו. נוכח יציבותו התעסוקתית עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בהטלת עונש בדרך של צו של"צ ולא בדרך של עבודות שירות אשר יפגע קשות בפרנסתו ובשיקומו של הנאשם.

דין והכרעה

בפתח הדברים יצוין כי לא מצאתי לקבל את עתירת ב"כ הנאשם לראות בשני כתבי האישום המתוקנים כמסכת עבריינית אחת, אשר בגינה יש לקבוע מתחם כולל. המדובר בשני מקרי אלימות נפרדים, אשר התרחשו בערים שונות ובהפרש של יומיים ביניהם. הטענה לפיה מדובר באותו מתלונן ואותו סכסוך אין בה כדי להעלות או להוריד, באשר עובר לכל אירוע עמדה בפני הנאשם האפשרות להימנע מן המעשים המתוארים, לא להסלים את הסכסוך, לא שכן לפעול באלימות.

מתחם הענישה ההולם

על פי סעיף 40ג (א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש בהתאם לעקרון ההלימה, על בית המשפט להתחשב **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה"**.

בשני התיקים פגע הנאשם בערכים החברתיים של הגנה על שלומו ובטחונו של הפרט. לא אחת התריעו בתי המשפט ביחס לעבירות האלימות כי יש למגר את תופעת הבריונות המצויה ברחובות על ידי ענישה הולמת. על שיקוליי ההרתעה שעל בית המשפט לשקול בעבירות אלו אפנה לע"פ 4330/12 **דעאס נ' מדינת ישראל** (5.11.2012):

"בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך בהרתעה מפני עבירות אלימות שנועדו לפתור סכסוכים" בכוח הזרוע. דומה כי לא ניתן להתעלם מהתפשטותו של נגע האלימות בארצנו ומההיקף הרב של עבירות מסוג זה המגיעות לפתחם של בתי המשפט. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא כי פתרון סכסוכים ראוי שיעשה על ידי פניה לרשויות החוק ולא על ידי נטילת החוק לידיים."

וראו בעניין זה גם ע"פ 8314/03 רג'אח נ' מדינת ישראל (7.6.05) ; ע"פ 3277/10 אגבריה נ' מדינת ישראל (2.2.2011) ; 18534-05-11 מדינת ישראל נ' רונן וקנין (27.11.11).

בנוגע לשימוש בכלים חדים ועזרים למיניהם לצורך תקיפת הקורבן אפנה לדברים שנאמרו במסגרת ע"פ 8113/12 **מחלב נ' מ"י** (4.8.13):

"מקרה זה מצטרף לרשימה ארוכה של אירועים, שבהם נעשה שימוש בסכין או בכלי משחית אחרים, לשם פתרון סכסוכים ומחלוקות, כאשר, לעיתים קרובות, תוצאות המעשים הן קשות ביותר. על חומרתה של תופעה זו, אשר פשתה במקומותינו והיא, לדאבון הלב, הולכת ומתרחבת, ועל הצורך להיאבק בה באמצעות ענישה קשה ומחמירה, עמד בית משפט זה בשורה ארוכה של פסקי דין.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה בעבירה המפורטת בתיק האב - הרי שזו נעה על דרך הכלל בין מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, ועד שנת מאסר ולמעלה מכך, וזאת בשים לב לטיב החפץ בו נגרמו החבלות, מיקום הפציעות, חומרתן וכן הנסיבות שקדמו לביצוע המעשה.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה העבירה המפורטת בתיק המצורף - בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, הרי שזו נעה על דרך הכלל בין עונשי מאסר מותנים ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.

ככל שהדבר נוגע לתיק שעניינו תקיפה הגורמת חבלה של ממש, הרי שעסקינן בפגיעה משמעותית בערכים המוגנים שפורטו לעיל. המדובר באירוע בו הנאשם יחד עם אחר שזהותו אינה ידועה תקף את המתלונן באמצעות מוט בגבו ובראשו. עצם התקיפה בצוותא חדא יחד עם חפץ קהה מגלמת בתוכה חומרה רבה. המדובר בפרץ אלימות שהותיר את חותמו על גופו של המתלונן עד שזה איבד הכרתו, נגרמו לו חבלות אשר הצריכו איחויין באמצעות סיכות בבית החולים. מי אשר תוקף באמצעות מוט אדם בראשו ובפלג גופו העליון מעיד על עצמו ככזה המתקשה לשלוט ביצריו וככזה אשר נשקפת ממנו מסוכנות כלפי סביבתו.

אפילו בית המשפט יקבל הטענה שמדובר במתלונן שקיים עמו או עם מי מבני משפחתו סכסוך מוקדם, אין בכך כדי להצדיק בכל דרך שהיא את ההתנהלות האמורה. כך גם אפילו קדמה לתקיפת המתלונן במוט התגרות מצד המתלונן אין בכך כאמור להצדיק ולו במעט את התגובה מצד הנאשם.

לא למיותר לציין כי אירוע שכזה יכול להסתיים אף בתוצאות קשות יותר מאשר איחויין באמצעות סיכות. יתירה מזו, כפי שעולה מכתב האישום שצורף הרי שכאמור התקיפה החבלנית בוצעה לאחר התגרה שאירעה ביום 10.12.11. יש בכך כדי ללמד ולו בעקיפין שאירוע זה לא היה ספונטני לחלוטין ומהווה המשך לאותה תגרה. הן בתיק האב הן בתיק המצורף התקיפה מבוצעת בצוותא חדא יחד עם אחרים.

לאור האמור לעיל, ובשים לב לערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו, למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלו וכן בשים

לב לנסיבות ביצוע העבירה, הנני קובע כי מתחם העונש ההולם בגין העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד שנים עשר חודשי מאסר בפועל. מתחם העונש בגין תיק הצירוף נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשים מצומצם שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.

קביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם:

בקביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחמים בית המשפט נותן דעתו לקולא להודאתו של הנאשם אשר יש בה כדי לחסוך בזמן שיפוטי יקר וכן ליתר את העדת המתלוננים, על כל המשתמע מכך.

מתסקירי שירות המבחן עולה כי הודאתו של הנאשם כנה ואותנטית, ובהקשר לכך, יצוין כי הנאשם מיוזמתו הסכים לפצות את המתלונן בסך של 2,500 ₪ - עובדה אשר כשלעצמה מלמדת על הבעת חרטה ונטילת אחריות על המעשים.

כך גם בית המשפט לוקח בחשבון העובדה כי עסקינן בנאשם שהינו "קטין-בגיר". במצב דברים שכזה למאסרו זה משקל רב יותר מאשר על דרך הכלל. בעניין זה אפנה לע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.13) בו כב' השו' ג'ובראן פרס יריעה רחבה בנוגע לשיקולי הענישה ביחס לקבוצה זו (גילאי 18-21). וכך נקבע בעניין זה:

"לגישתי, יש מקום להתחשב במסגרת שיקולי הענישה בייחודיותה של קבוצת ה"בגירים צעירים". חשוב להבהיר כי אין בקביעתנו זו כדי לקבוע כי בגזירת עונשם של קבוצה זו, יש לשקול שיקולים זהים לאלו של קטינים. יחד עם זאת, על בית המשפט בקובעו את עונשו של "בגיר צעיר" לייחס לגילו משקל משמעותי. במסגרת זאת, עליו לשקול בין היתר את קרבתו לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכול כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש."

אשר לעברו הפלילי - מדובר במי שאין לחובתו הרשעות קודמות למעט רישום ללא הרשעה בגין עבירת רכוש. עוד יש ליתן ביטוי לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, באשר חלפו כשנתיים וחצי מאז המתואר בתיק האב.

מנגד ולחומרה, יש ליתן הדעת לכך שמהתסקירים עולה כחוט השני הקושי של הנאשם בוויסות רגשותיו ובהתמודדויות במצבי כעס ותסכול. נדמה כי התנהגותו האימפולסיבית והאלימה מאפיינת אותו במהלך חייו: כך במסגרת הלימודית, בקשר עם בת זוגו אשר על רקע התנהגות זו השניים נפרדו וכך גם כפי העולה מהסתבכויותיו הפליליות. שירות המבחן מציין באופן מפורש כי יכולת ויסות דחפיו של הנאשם מצומצמת ביותר, וכי ללא כל טיפול משמעותי רמת המסוכנות להישנות התנהגות אלימה הינה גבוהה.

על רקע המתואר לעיל יש לבדוק האם יש בקשר של הנאשם מול שירות המבחן כדי ללמד על הליך שיקומי מוצלח אשר מצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, וכנגזרת מכך האם ישנו צמצום ברמת המסוכנות כאשר לענייננו יש בכך כדי להשפיע על שיקולי הרתעת היחיד והמניעה. ב

בחינה מדוקדקת של האמור בתסקירים תלמד כי אפילו הנאשם עבר כברת דרך, אין לומר כי עסקינן בהליך טיפולי

מוצלח, בוודאי לא כזה המצדיק הקלה משמעותית בעונש. בהקשר לכך מן התסקיר הראשון שהוגש ביום 4.7.13 עולה כי זה טרם החל הליך טיפולי, וכי עתידה להיערך פגישת התאמה רק ביום 11.7.13. בתסקיר השני שהוגש ביום 1.10.13 עולה כי המשיב השתתף במהלך תקופת הדחייה בת השלושה חודשים בארבעה מפגשים בלבד, כאשר במהלך חודש ספטמבר הפסיק להגיע לקבוצה בשל היותו מצוי בתנאים מגבילים בשל הליך פלילי אחר שנפתח נגדו. בסופו של התסקיר מצוין כאמור שהמשיב חזר להתגורר בדרום. לא בכדי שירות המבחן סבור שיש לראות את הגעתו לארבעה מפגשים על פני תקופה של מספר חודשים כ"הליך ראשוני ביותר של הקשר הטיפולי". שירות המבחן ביקש דחייה נוספת. ביום 12.1.14, כשלושה חודשים מאוחר יותר, הוגש תסקיר סופי לעניין העונש. גם בתסקיר האחרון הנאשם קושר את התנהגותו התוקפנית להתגרות מצד המתלונן. גם בתסקיר זה, לצד ההתרשמות כי הנאשם הפיק תועלת מהשתתפותו בקבוצה הטיפולית, עדיין "יכולתו לווסת את דחפיו התוקפניים מצומצמת ביותר ועל-כן לא ניתן לשלול קיומה של רמת סיכון להישנות התנהגות אלימה". אם זאת התוצאה הסופית של ההליך השיקומי אותו עבר הנאשם, ואם יכולתו לשלוט בדחפיו התוקפניים נותרה כמעט כפי שהיא, הרי שאין לתת משקל רב להליך השיקומי. עצם ההשתתפות בקבוצה טיפולית (אשר ממילא אינה אינטנסיבית במיוחד) אין בה די, והבחינה המהותית הינה תוצאות אותו הליך.

רבות נכתב על הפיכתה של החברה הישראלית לחברה אלימה, בה בקלות בלתי נסבלת מוצאים עצמם אנשים מותקפים לעתים באופן קשה ביותר אך בשל אמירה מיותרת, ולעתים אף ללא כל סיבה. אין להסתפק אך באמירות בעלמא בדבר הצורך למגר תופעה זו, ועל בית המשפט לתרום את חלקו בדמות ענישה הולמת ומרתיעה, הן כלפי היחיד והן כלפי כלל הציבור.

יודגש כי אלמלא חלוף הזמן, ההודאה, גילו של הנאשם, הקשר מול שירות המבחן (על המשקל המופחת שניתן לו), עונשו של הנאשם מן הראוי היה להיות בדמות מאסר ממשי מאחורי סורג ובריח למשך תקופה ארוכה.

למעלה מן הצורך, אציין כי בנסיבותיו של תיק זה, לא מצאתי כי הנאשם עומד אף לא באחד מן הקריטריונים המצדיקים הימנעות מהרשעה, הן בשל חומרת העבירות, אשר אינה מאפשרת הימנעות מהרשעה, והן משום שלא הוכח ולו בראיות בסיסיות כי פגיעת ההרשעה בעתידו של הנאשם תהיה בלתי פרופורציונאלית, והכול בהתאם להלכות "תמר כתב, רומנו ושמש".

סוף דבר, מכל המקובץ לעיל, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשים מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות;

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון;

ג. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע;

ד. הנאשם ישלם למתלונן פיצוי בת.פ. 12-01-26848 בסך 2,500 ש"ח. הפיצוי כבר שולם ע"י הנאשם ועל כן אין מקום להפניק לו שובר.

בהתאם לאמור בחוות הדעת של הממונה, הנאשם יחל לרצות את עונש עבודות השירות ביום 31.8.14 במע"ש באר שבע ברח' מכס בינטי 3, באר שבע. הנאשם יתייצב במועד הנ"ל במדור הקליטה במפקדת הממונה על עבודות השירות, סמוך לכלא "אשל".

עותק החלטה זו יועבר לידי הממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי.

ניתנה והודעה היום כ"ח סיוון תשע"ד, 26/06/2014 במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט